

09. Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde yaratıcı yazma

Süleyman AYDENİZ¹

APA: Aydeniz, S. (2022). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde yaratıcı yazma. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (30), 135-157. DOI: 10.29000/rumelide.1192512.

Öz

Bu çalışmada, MEB tarafından 2021-2022 öğretim yılında okutulan ve seçkisiz örnekleme göre seçilen 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarında bulunan yaratıcı yazma etkinliklerinin saptanıp toplam etkinlikler içindeki oranını tespit etmek amaçlanmıştır. Türkçe dersi kitapları bu yönüyle incelenmiştir. Çalışmada verilerin toplanmasında doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, alanında uzman kişilerce değerlendirilmiştir. Ayrıca ulaşılan bulgular betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Toplam etkinlik sayısı 6. Sınıf Türkçe ders kitabında 212'dir, bunlardan 22'si yaratıcı yazmaya uygundur. 7. Sınıf Türkçe ders kitabında ise toplamda 202'dir, bunlardan 24'ü yaratıcı yazmaya uygundur. Toplam etkinlik sayısına oranlandığında 6. Sınıf yaratıcı yazma etkinliklerinin %10.37, 7. sınıf yaratıcı yazma etkinliklerinin %11.88 olduğu görülmüştür. İki sınıfın (6. ve 7.) toplamına bakıldığında ise toplam etkinlik sayısının 414, yaratıcı yazma etkinliklerinin ise 46 olduğu; bunun da % 11.11'e karşılık geldiği saptanmıştır. 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarında diğer sınıflarla kıyaslandığında yaratıcı yazma etkinliklerinin yeterli sayıda olmadığı tespit edilmiştir. Her temada en az 1 yaratıcı yazma etkinliği bulunduğu görülmüştür. Her temanın sonunda yaratıcı yazmaya örnek olacak birer etkinlik yerleştirilmiştir. Sonuç kısmında alan yazındaki diğer çalışmalar ile tespit edilen veriler karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar dikkate alınarak şu önerilerde bulunulmuştur: 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarında yaratıcı yazma etkinliklerine daha fazla yer verilmelidir. Öğretmenler, hizmet içi eğitim çalışmalarında yaratıcı yazmanın önemi hakkında daha fazla bilgilendirilmelidir.

Anahtar kelimeler: yaratıcı yazma, Türkçe ders kitabı, etkinlik.

Creative writing in activities in Turkish textbooks

Abstract

This study focused on sixth- and seventh-grade Turkish textbooks, which were selected randomly, published by the Ministry of National Education in the 2021-2022 academic year. The study investigated the ratio of creative writing activities to total activities in textbooks. Data were collected using the document analysis technique. The data were analyzed by experts. The data were also analyzed using descriptive analysis. The sixth-grade Turkish textbook has 212 activities, 22 of which are creative writing activities. The seven-grade Turkish textbook has 202, 24 of which are creative writing activities. In other words, the ratio of creative writing activities to total activities in the sixth- and seventh-grade Turkish textbooks is 10.37% and 11.88%, respectively. The sixth- and seventh-grade Turkish textbooks have 414 activities, 46 of which are creative writing activities, corresponding to 11.11%. The results show that the sixth- and seventh-grade Turkish textbooks have fewer creative writing activities than other classes. Each theme has at least one creative writing activity. At the end

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi ABD (Muş, Türkiye), s.aydeniz@alparslan.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9277-529X [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 14.09.2022-kabul tarihi: 20.10.2022; DOI: 10.29000/rumelide.1192512]

of each theme, there is an example of creative writing. In the conclusion section, the data were compared with the literature. Based on the results, the following recommendations were made: First, the sixth- and seventh-grade Turkish textbooks should include more creative writing activities. Second, in-service training programs should inform teachers more about the importance of creative writing.

Keywords: creative writing, Turkish textbook, activity.

Giriş

Yazma, insanı diğer canlılardan üstün kılan özelliklerden biridir. İnsan dışındaki canlıların yapamadığı veya insan kadar etkili yapamadığı bu özellik sayesinde binlerce yıl öncesinden ileti alınabilmektedir. Bilinen ilk yazılı eserler olan Sümer tabletleri altı bin yıldan daha önce yazıldığı halde yazı sayesinde bu zamanın insanına mesajların ulaşmasını sağlamıştır. Bu da yazmanın insanın bireysel yaşamı kadar insanlık tarihi açısından önemini ortaya çıkarmaktadır. Yazı veya hiyeroglifler sayesinde insanlığın geçmişi ile ilgili bilgilere ulaşılabilmektedir. Eski zamanlarda yaşamış insanların bilgi, duygu ve düşünceleri böylece, yıllar sonra hatta yüzyıllar sonra yaşayan insanlara ulaşmaktadır. Bu durumdan “Yazma becerisi, diğer anlatma becerisi olan konuşmadan daha uzun süre etkilidir.” sonucu çıkarılabilir.

Yukarıda ifade edilen nedenlerden dolayı yazma, Türkçe dersinin dört ana tekniğinden biri olmuştur. Türkçe dersinde anlama teknikleri dinleme/izleme ve okuma, anlatma teknikleri ise konuşma ve yazma şeklinde karşımıza çıkar. Türkçe ders kitapları da bu teknikleri ve becerileri öğrencilere kazandıracak şekilde metinler ve etkinlikler seçilerek hazırlanır. Ortaokul Türkçe ders kitapları belli ölçütler esas alınarak hazırlanır. 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programına göre her sınıf için sekiz tema, her tema için üç metin bulunmalıdır. Her metinde dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini geliştirici yeterli sayıda etkinlik olmalıdır. Buna benzer ölçülerle ders kitabı hazırlanmaktadır (MEB, 2006; MEB, 2018).

Yaratıcılık, özgün bir fikirle özgün bir eser ortaya çıkarmak anlamında kullanılan bir terimdir. Yaratıcılığın özellikleri Cropley (2001; Akt.: Yaman ve Yalçın, 2005: 44) tarafından “Var olan bir problemi tanıma, ilgili fikirlerden çeşitlilikler üretme, olası ürünlerin değerlendirilmesini yapma, problemin çözümünü sağlayan uygun sonuçları taslak haline getirme” şeklinde belirtilir. Birçok alanda yaratıcılık olabildiği gibi yazma alanında da yaratıcılık bulunmaktadır.

Yaratıcı yazma, bireyin dış dünyadan edindiği izlenimleri, başkaları tarafından engellenmeden, kendi hayal dünyasında yeni ve özgün bir tarzda ortaya koyarak yazmasıdır. Burns ve Lowe’a (1966; Öztürk, 2007: 21, akt. Bulut ve Çiftçi, 2014) göre yazma türleri, iki grup altında ele alınabilir. Bunlar, yaratıcı yazma ve pratik (işlevsel) yazmadır. Yaratıcı yazma, genellikle kişisel, hayali olan ve kişinin kendisinde var olanları ifade etmesi olarak nitelendirilirken, pratik (işlevsel) yazma yararlı, gerçekçi, nesnel, bilgilendirici olma ve kişinin dışında var olanları ifade etme olarak nitelendirilir.

Yaratıcı yazma 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı (TDÖP)’nda yazma yöntem ve tekniklerinden biri olarak ifade edilmektedir. Burada yaratıcı yazmanın amacı, öğrencilerin yazma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek olarak belirtilir. Ayrıca uygulama başlığı altında şu bilgilere yer verilir:

“Bu yöntemde konuyu ve yazılı anlatım türünü öğretmen verebileceği gibi öğrenciler de istedikleri konuyu seçerek yazma çalışması yapabilirler. Daha çok hikâye, şiir ve roman türlerinde kullanılan yaratıcı yazma çalışmalarında, belirlenen konu boş, beyaz bir kâğıdın ortasına yazılır. Çağrışım yoluyla bilinç altında olan konuyla ilgili her şey, o konu etrafındaki boş kısımlara yazılır. Bilinç altından çıkan kelimeler alt alta sıralanır ve kelimeler arasında bağlantı kurulur. Herhangi bir

noktaya gelindiğinde konunun hangi yönde ele alınacağına karar verilir. Öğrenciler yaşadıklarından, düşündüklerinden ve hayal ettiklerinden hareketle yazarlar” (MEB, 2006).

Şimşek (2022), çalışmasında 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programında bütün sınıflarda aşağıda belirtilen kazanımların hedeflendiğini tespit eder:

“Şiir yazar.

Bilgilendirici metin yazar.

Hikâye edici metin yazar.

Yazma stratejilerini uygular.

Bir işi işlem basamaklarına göre yazar.

Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.

Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

Formları yönergelerine uygun doldurur.

Kısa metinler yazar.

Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

Yazdıklarını düzenler.

Yazdıklarını paylaşır.”

Yazma ve yaratıcı yazma konusu, alan yazında çeşitli şekillerde çalışılmıştır. Tez çalışması olarak Öztürk, 2007; Beydemir, 2010; Ak, 2011; Atasoy, 2015; Özsoy, 2015; Taşkın, 2018; Aydın, 2019; Uygun, 2019; Kolikpınar, 2021 gibi; kitap olarak Burns ve Lowe 1966; Cropley 2001; Temizkan, 2014; Göçer, 2016 gibi çalışmalar dikkati çeker. Makale çalışması olarak ise Walker, Shippen, Alberto Houchins ve Cihak, 2005; Ungan, 2007; Susar Kırmızı, 2009; Susar Kırmızı, 2011; Aşılıoğlu ve Özkan, 2013; Bulut ve Çiftçi, 2014; Yaman, 2014; Sarıkaya, 2019; Sarıkaya, 2021; Yazar, 2022; Şimşek, 2022 gibi çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalarda yaratıcı yazmanın çeşitli yönlerden incelenmesi yapılmış ve uygulamadaki farklılıklar ele alınmıştır. Ancak alan yazında 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin yaratıcı yazmaya uygunluğunu inceleyen herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Çalışmanın bu yönüyle özgün olduğu ve alana katkı sağladığı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli/ Deseni

“6. ve 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yaratıcı Yazma Etkinliklerini Değerlendirmeyi” amaçlayan bu çalışma nitel araştırma deseninde yapılandırılmıştır. “Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı nitel araştırmalarda algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konması amaçlandığından” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39) çalışmaya en uygun yöntemin nitel araştırma olduğu düşünülmektedir.

İncelenen Dokümanlar/Araştırma Materyali

Araştırmada incelenen materyal 2021-2022 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan ortaokul 6. ve 7. Sınıf Türkçe Ders Kitapları’dır. Kitapların seçiminde bir ölçüte gidilmemiş kitaplar seçkisiz örneklem yöntemine göre tercih edilmiştir. Kitaplar hakkındaki bilgiler aşağıdaki

Adres
RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi
Osmanağa Mahallesi, Mürver Çiçeği Sokak, No:14/8
Kadıköy - İSTANBUL / TÜRKİYE 34714
e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124, +90 216 773 0 616

Address
RumeliDE Journal of Language and Literature Studies
Osmanağa Mahallesi, Mürver Çiçeği Sokak, No:14/8
Kadıköy - ISTANBUL / TURKEY 34714
e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124, +90 216 773 0 616

tabloda verilmiştir. Tabloda kitap adı, yayın evi, basım yılı, okutulduğu öğretim yılı, yazarlar ve toplam metin sayıları belirtilmiştir.

Adı	Yayın evi	Basım yılı	Okutulduğu öğretim yılı	Yazar/lar	Metin sayısı
Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe Ders Kitabı 6	Ata Yayıncılık	2021	2021-2022	Mehmet Ozan Sarıboyacı	24
Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe Ders Kitabı 7. Sınıf	Özgün Yayıncılık	2021	2021-2022	Hilal Erkal Mehmet Erkal	24

Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Aracı

Nitel araştırmalarda verilerin toplanması işleminde gözlem, görüşme ve doküman incelemesi olmak üzere üç veri toplama tekniğinden yararlanılmaktadır. Doküman incelemesi, araştırmanın konusu ile ilgili bilgi içeren materyallerin analiz edilmesidir. Bu materyaller; kitap, dergi, gazete, arşiv, mektup, resmi yayın ve istatistikler olabileceği gibi konuyla ilgili film, video veya fotoğraflar da olabilir (Özmen ve Karamustafaoğlu, 2019). Bu çalışmada da verilerin toplanmasında doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullara gönderilen Türkçe ders kitapları incelenmiş ve belirtilen kitaplar seçilerek içerikleri araştırılmıştır. Her kitabın 8 temasında 3'er metin bulunduğu saptanmıştır. Metinlerdeki etkinlikler incelenip yaratıcı yazmaya uygun olanlar tespit edilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak alan yazın taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda Sarıkaya (2021) tarafından geliştirilen "Yazma Etkinliklerinin Yaratıcı Yazmaya Uygunluğu Formu" kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen bulgular betimsel analiz ile değerlendirilmiştir. Yıldırım ve Şimşek, (2008: 89) bu analizin derinlemesine analiz gerektirmeyen verilerin işlenmesinde kullanıldığını belirtmektedir.

Veriler analiz edilirken alandaki dört uzman ayrı ayrı değerlendirmelerini yapmıştır. Daha sonra ortak olan ve ayrı düşünülen görüşler karşılaştırılmıştır. Araştırmada güvenilirlik için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü **Güvenirlik = Görüş Birliği/ (Görüş Birliği +Görüş Ayrılığı)** kullanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda çalışmanın güvenilirliği % 86 olarak tespit edilmiştir. Miles ve Huberman (1994) araştırmalarda güvenilirlik için % 70'in geçerli bir oran olduğunu ifade etmişlerdir.

Bulgular

Çalışmada 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarında elde edilen veriler her bir tema ayrı ayrı olmak üzere ilgili temadaki metinlerin adları, her metindeki toplam etkinlik sayıları ve her metindeki yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı ve toplamları tablolar halinde verilmiştir. Genellikle her metinde bir etkinliğin yaratıcı yazma etkinliği olduğu birkaç metinde yaratıcı yazma etkinliğinin bulunmadığı, birkaç metinde de iki etkinliğin yaratıcı yazmaya uygun olduğu saptanmıştır.

Tablo 1. 6. sınıf **Erdemler** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Vermek Çoğalmaktır	8	1	7
Canım Aliye Ruhum Filiz	6	1	5
Kuğular	9	1	8
Toplam	23	3	20

Tablo 1'e bakıldığında "**Erdemler**" temasının 3 metninde toplam 23 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 3'ü yaratıcı yazma etkinliğidir. 23 etkinlik içerisinde sadece 3 etkinliğin yaratıcı yazmaya uygun olmasının yeterli olmadığı düşünülmektedir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

Dinlediğiniz metinden hareketle defterinize "vefa" konulu bir hikâye yazınız. Hikâyenizi yazmadan önce aşağıdaki taslağı uygun şekilde doldurunuz.

HİKÂYE TASLAĞIM	
Hikâyemin Başlığı:	
Hikâyemin Konusu:	
Hikâyemin Ana Fikri:	
Hikâyemde Yer Alan Kişiler:	
Hikâyemde Olayların Geçtiği Mekân:	
Serim Bölümünde Anlatacağlarım:	
Düğüm Bölümünde Anlatacağlarım:	
Çözüm Bölümünde Anlatacağlarım:	

Şekil 1. 6. Sınıf Erdemler Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği**Tablo 2.** 6. sınıf **Birey ve Toplum** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Finlandiya'dan	9	1	8
Ak Sakallı Bilge Dede	8	1	7
Aslanla Fare	8	1	7
Toplam	25	3	22

Tablo 2'ye bakıldığında “**Birey ve Toplum**” temasının 3 metninde toplam 25 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 3'ü yaratıcı yazma etkinliğidir. Her birinde tek etkinliğin yaratıcı yazma etkinliği olması yeterli değildir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

9. Etkinlik

Defterinize medeniyet kavramıyla ilgili duygu ve düşüncelerinizi anlatan bilgilendirici bir metin yazınız. Metninizi yazmadan önce aşağıda yer alan taslağı uygun şekilde doldurunuz.

• Yazınızın açık ve anlaşılır olması amacıyla günlük hayattan örnekler veriniz. Yazınızın içeriğine uygun atasözü, deyim ve özlü sözlerle düşüncelerinizi zenginleştiriniz.

BİLGİLENDİRİCİ METİN TASLAĞI

Yazımın Konusu:	
Yazımın Ana Fikri:	
Giriş Bölümünde Anlatacaklarım:	
Gelişme Bölümünde Anlatacaklarım:	
Sonuç Bölümünde Anlatacaklarım:	

Şekil 2. 6. Sınıf Birey ve Toplum Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 3. 6. sınıf **Milli Mücadele ve Atatürk** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Gazi'yi Görmeye Gelen Ana	9	1	8
Ben Mustafa Kemal'im	8	1	7
1 Kişi=?	9	1	8
Toplam	26	3	23

Tablo 3'e bakıldığında “**Milli Mücadele ve Atatürk**” temasının 3 metninde toplam 26 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 3'ü yaratıcı yazma etkinliğidir. Bu temada yaratıcı yazmaya uygun etkinliklerin yeterli olmadığı düşünülebilir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

>9. Etkinlik
 Metindeki yaşlı nine, köyüne döndükten sonra neler yaşamış olabilir? Bu konuda hikâye edici bir metin yazınız.

Şekil 3. 6. Sınıf Milli Mücadele ve Atatürk Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 4. 6. sınıf **Milli Kültürümüz** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Bayram Günleri	8	1	7
İlaç	10	1	9
Uygarlıklar Diyarı Harran	10	1	9
Toplam	28	3	25

Tablo 4'e bakıldığında "**Milli Kültürümüz**" temasının 3 metninde toplam 28 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 3'ü yaratıcı yazma etkinliğidir. Bu temadaki yaratıcı yazmaya uygun üç etkinliğin yeterli olmadığı düşünülebilir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

Şekil 4. 6. Sınıf Milli Kültürümüz Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 5. 6. sınıf **Doğa ve Evren** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Kiraz Yaylaları	8	1	7
Rüzgar	8	1	7
Son Kuşlar	11	0	11
Toplam	27	2	25

Tablo 5'e bakıldığında "**Doğa ve Evren**" temasının 3 metninde toplam 27 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 2'si yaratıcı yazma etkinliğidir. Bir metinde yaratıcı yazmaya uygun etkinliğin olmadığı diğer iki metinde ise birer etkinliğin bulunduğu görülmektedir. Bu durum yeterli sayıda yaratıcı yazma etkinliğinin olmadığını göstermektedir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

8. Etkinlik

Verilen görselleri inceleyiniz. Ardından bunların sizde uyandırdığı hisleri anlatan bir şiir yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Şekil 5. 6. Sınıf Doğa ve Evren Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 6. 6. sınıf **Sanat** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
İhtiyar Çilingir	9	1	8
Büyük Ustayı Ziyaret	10	0	10
Yaşadıklarım ve Düşlediklerim	9	1	8
Toplam	28	2	26

Tablo 6'ya bakıldığında "**Sanat**" temasının 3 metninde toplam 28 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 2'si yaratıcı yazma etkinliğidir. Bu temada üç metinden bir metinde yaratıcı yazmaya uygun etkinliğin olmadığı diğer iki metinde ise birer etkinliğin bulunduğu görülmektedir. Bu durum yeterli sayıda yaratıcı yazma etkinliğinin olmadığını göstermektedir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

9. Etkinlik

Serim bölümü verilen aşağıdaki masalın devamında olabilecek olayları kendi hayal gücünüzün yardımıyla defterinize yazınız.

BEN BÜYÜKÜM

Üç yaşında minimini bir çocuk varmış. Küçük elleri, küçük ayakları, küçük burnu varmış. Bu çocuğun bir de ağabeyi varmış. Ağabeyin elleri, ayakları, burnu kocamanmış.

Küçük kardeş çok üzülürmüş. “Ben ne zaman büyüyüp ağabeyim gibi olacağım?” dermiş. Ağabeyi ile ellerini üst üste koyarlarmış, hep ağabeyin eli daha büyük çıkarmış. Ayaklarını üst üste koyarlarmış, yine büyüklük yarışını ağabeyi kazanırmış. Küçük kardeş ağabeyine çok kızarmış o zaman. “Ben senden büyükm! Ben senden büyükm!” diye bağırmış. Ağabeyi yalnızca gülermiş ona.

Aslında üç yaşındaki bütün diğer çocuklar gibiymiş o da. Bebek değilmiş elbette ama daha “büyük bir çocuk” da değilmiş!

Annesi onu kucağına alıp, “Benim canım bebeğim.” diye saçlarını okşadığında, annesine de çok kızarmış. “Ben bebek değilim! Ben kocamanım, büyükm!” dermiş. Annesi yalnızca gülermiş ona.

Bu küçük kardeşin kendisi gibi küçük oyuncakları varmış. Küçük hayvanları, küçük askerleri, küçük adamları... Renk renk arabaları... Hepsi de küçük çocuktan küçükmüş. En çok küçük ayısını ve Özgecan bebeğini severmiş küçük kardeş. Onlar da küçük kardeşten çok küçüklüğü. Bütün oyuncaklarının yanında küçük kardeş kocamanmış ama evde kimse bunun farkında değilmiş. Herkes ona hep, “Sen küçüksün!” der dururmuş.

Bir gece yatağında yatmış, pencereden yıldızları seyredirken camda bir tıkırtı duymuş. “Tık tık tık!” Küçük kardeş bir de bakmış, minicik bir kuş. Gagası ile cama vuruyor. Hemen yatağından fırlayıp kuşun yanına gelmiş.

“Yaklaş küçük kardeş.” demiş kuş.

“Ben küçük değilim!” diye kızmış küçük kardeş.

Kuş gülmüş. Demiş ki, “Ben dilek kuşuyum. Küçük çocukların dileklerini yerine getiririm. Senin bir istediğin var mı, küçük kardeş?” (...)

Aytül AKAL, Ben Büyükm

Şekil 6. 6. Sınıf Sanat Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 7. 6. sınıf Bilim ve Teknoloji teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Sufi ile Pufi	12	1	11
Yosun Pilleri	8	1	7
Aziz Sancar	9	1	8
Toplam	29	3	26

Tablo 7'ye bakıldığında “**Bilim ve Teknoloji**” temasının 3 metninde toplam 29 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 3'ü yaratıcı yazma etkinliğidir. Her bir metinde birer yaratıcı yazma etkinliği bulunması yeterli olmamaktadır denilebilir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

8. Etkinlik

“Hangi yenilenebilir enerji kaynağından enerji üretmek ekolojik dengeye daha az zarar verir?” sorusunun cevabını “Yosun Pilleri” metninden hareketle düşününüz. Cevabınızı, günlük hayattan örneklerle destekleyerek aşağıya bilgilendirici bir metin yazınız.

Şekil 7. 6. Sınıf Bilim ve Teknoloji Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 8. 6. sınıf Sağlık ve Spor teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Basketbol Oynamak Boy Uzatır mı?	10	1	9
Sağlıklı Olma Sanatı	8	1	7
Tadı Olmayan Bir Şeyi Neden İçeyim ki?	8	1	7
Toplam	26	3	23

Tablo 8'e bakıldığında “**Sağlık ve Spor**” temasının 3 metninde toplam 26 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 3'ü yaratıcı yazma etkinliğidir. Bu temadaki yaratıcı yazmaya uygun üç etkinliğin yeterli olmadığı düşünülebilir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

8. Etkinlik

Aşağıdaki fotoğrafla ilgili duygularınızı anlatan bir şiir yazınız.

Şekil 8. 6. Sınıf Sağlık ve Spor Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 9. 7. sınıf **Erdemler** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Karanfiller ve Domates Suyu	11	1	10
Ninenin Kitabı	11	0	11
Baba, Bana Bir Şiir Bul	8	1	7
Toplam	30	2	28

Tablo 9'a bakıldığında "**Erdemler**" temasının 3 metninde toplam 30 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 2'si yaratıcı yazma etkinliğidir. Bu temadaki üç metinde bulunan yaratıcı yazmaya uygun üç etkinliğin yeterli olmadığı düşünülebilir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

7. ETKİNLİK

Aşağıdaki fablı kendi cümlelerinizle tamamlayınız.

ASLAN İLE FARE

Pençesi dibinde bir aslanın,

Dalgınlıkla bir fare çıkıverdi.

Bu fırsatı kullanmadı sultanı ormanın.

Fareye dokunmayıp bir büyüklük gösterdi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Şekil 11. 7. Sınıf Duygular Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliğı

Tablo 12. 7. sınıf **Milli Kültürümüz** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
İstiklal Marşı'nın Kabulü	8	0	8
Büyük Mimar Koca Sinan	9	1	8
Yurt Türküsü	5	0	5
Toplam	22	1	21

Tablo 12'ye bakıldığında "**Milli Kültürümüz**" temasının 3 metninde toplam 22 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 1'i yaratıcı yazma etkinliğıdir. Üç metinden ikisinde yaratıcı yazmaya uygun etkinlik bulunamamıştır. Diğer metinde ise bir etkinlik bulunmaktadır. Bu durumda yaratıcı yazma etkinliğinin sayısı yetersizdir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğı aşağıda verilmiştir:

8. ETKİNLİK

Aşağıya "doğa" konulu bir kompozisyon yazınız. Yazınızda giriş, gelişme, sonuç bölümlerine dikkat ediniz. Yazınızı zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişlerden yararlanınız.

Şekil 13. 7. Sınıf Doğa ve Evren Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 14. 7. sınıf **Sanat** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Anadolu Davulu	10	1	9
Sazıma	9	1	8
Karagöz ile Hacivat	8	1	7
Toplam	27	3	24

Tablo 14'e bakıldığında "**Sanat**" temasının 3 metninde toplam 27 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 3'ü yaratıcı yazma etkinliğidir. Yaratıcı yazmaya uygun etkinlikler bu temada da yeterli değildir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

10. ETKİNLİK

Defterinize görsellerdeki geleneksel müzik aletlerimizden birini tanıtan bir yazı yazınız. Yazınızın giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde yazacaklarınızı belirleyeceğiniz bir taslak oluşturmayı unutmayınız.

Şekil 14. 7. Sınıf Sanat Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği

Tablo 15. 7. sınıf **Kişisel Gelişim** teması metinleri ve yaratıcı yazma etkinlikleri

Metin Adı	Metindeki toplam etkinlik sayısı	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı	
		Evet	Hayır
Ağaç ve Sen	9	2	7
Bazı İnsanlar	12	1	11
Karamsar ve İyimser Bakış Açısı	8	1	7
Toplam	29	4	25

Tablo 15'e bakıldığında "**Kişisel Gelişim**" temasının 3 metninde toplam 29 etkinlik bulunmaktadır ve bunlardan 4'ü yaratıcı yazma etkinliğidir. Üç metinde de yaratıcı yazmaya uygun etkinliğin olması, bir metinde iki etkinliğin yaratıcı yazmaya uygun olması bu temada yeterli sayıda etkinliğin bulunduğunu düşündürmektedir. Bu temada bulunan yaratıcı yazma etkinliğinden biri şöyledir:

9. ETKİNLİK

İbni Sina'nın aşağıdaki sözünden hareketle "Zorluklar karşısında nasıl bir tutum içinde olmalıyız?" konulu kısa bir yazı yazınız.

Ben matematikten korkacağıma matematik benden korksun.

Şekil 16. 7. Sınıf Bilim ve Teknoloji Temasındaki Bir Yaratıcı Yazma Etkinliği**Tablo 17.** 6. ve 7.Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yaratıcı Yazma Etkinliklerinin genel etkinliklere oranı

Sınıf	Toplam metin sayısı	Metinlerdeki toplam etkinlik sayısı ve yüzdesi	Yaratıcı yazmaya uygun etkinlik sayısı ve yüzdesi	
			Evet	Hayır
6. Sınıf	24	212 (%100)	22 (%10.37)	190 (%89.63)
7. sınıf	24	202 (%100)	24 (%11.88)	178 (%88.12)
Toplam	48	414 (%100)	46 (%11.11)	368 (%88.89)

Tabloda görüldüğü gibi toplam etkinlik sayısı 6. sınıf Türkçe ders kitabında 212'dir, bunlardan 22'si yaratıcı yazmaya uygundur. 7. sınıf Türkçe ders kitabında ise toplamda 202'dir, bunlardan 24'ü yaratıcı yazmaya uygundur. Toplam etkinlik sayısına oranlandığında 6. sınıf yaratıcı yazma etkinliklerinin %10.37, 7. sınıf yaratıcı yazma etkinliklerinin %11.88 olduğu görülmüştür. İki sınıfın (6. ve 7.) toplamına bakıldığında ise toplam etkinlik sayısının 414, yaratıcı yazma etkinliklerinin ise 46 olduğu; bunun da % 11.11'e tekabül ettiği saptanmıştır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Yazma becerisi, iletişimde okuma becerisiyle beraber, etkinliği zaman ötesine kadar ulaşan bir beceridir. Halk arasında 'Söz uçar, yazı kalır.' sözü bu anlamı ifade eder. Bu becerinin öğrencilere ve topluma kazandırılması önem arz etmektedir. Konuşma ve dinleme becerileri daha çok kullanıldığı zamanın içinde etkisini gösterebilirken yazma becerisi, ilerideki zamanlarda bulunan muhataplara da ulaşabilmektedir. Yaratıcı yazma ise, "öğrencilerin sıra dışı, dikkat çekici ve çeşitli konularda düşüncelerini, duygularını, hayal gücünü kullanarak istediği şekilde yazabilmesidir" (Aydm, 2019). Bu becerinin öğrencilere kazandırılması ile toplumdaki fertler arasında iletişimin daha kolay olacağı açıktır.

Bu çalışmada, MEB tarafından 2021-2022 öğretim yılında okutulan 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarında bulunan yaratıcı yazma etkinliklerinin tespit edilip toplam etkinlikler içindeki oranını tespit etmek amaçlanmıştır. 6. Sınıf kitabında 8 tema ve her temada 3'er metin ve her metinde 6-12 arası etkinlik olduğu bu etkinliklerden en az 1 etkinliğin yaratıcı yazmaya uygun olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde 7. Sınıf kitabında 8 tema ve her temada 3'er metin ve her metinde 5-12 arası etkinlik olduğu, bu etkinliklerden 4 metin dışında en az 1 etkinliğin yaratıcı yazmaya uygun olduğu tespit edilmiştir. Toplam etkinlik sayısı 6. Sınıf Türkçe ders kitabında 212'dir, bunlardan 22'si yaratıcı yazmaya uygundur. 7. Sınıf Türkçe ders kitabında ise toplamda 202'dir, bunlardan 24'ü yaratıcı yazmaya uygundur. Toplam etkinlik sayısına oranlandığında 6. Sınıf yaratıcı yazma etkinliklerinin %10.37, 7. sınıf yaratıcı yazma etkinliklerinin %11.88 olduğu görülmüştür. İki sınıfın (6. ve 7.) toplamına bakıldığında ise toplam etkinlik sayısınının 414, yaratıcı yazma etkinliklerinin ise 46 olduğu; bunun da % 11.11'e tekabül ettiği saptanmıştır.

Ayrıca 6. Sınıf kitabında 24 metinde 22 metnin etkinliklerinde yaratıcı yazmaya uygun en az 1 (bir) etkinlik içeren metinler olduğu tespit edilmiştir. 2 metinde ise yaratıcı yazmaya uygun metin saptanmamıştır. Birden fazla yaratıcı yazma etkinliğine sahip metin bulunmamaktadır. 7. Sınıf kitabında 4 metnin yaratıcı yazmaya uygun etkinlik içermediği, 4 metnin ise 2'şer etkinliğinin yaratıcı yazmaya uygun olduğu saptanmıştır. 16 metnin 1'er etkinliğinin yaratıcı yazmaya uygun olduğu tespit edilmiştir. Her iki kitabın toplamında 6 metnin etkinliklerinde yaratıcı yazma etkinliğinin bulunmadığı, 4 metnin etkinliklerinde ise 2'şer etkinliğin yaratıcı yazmaya uygun olduğu görülmüştür. Yine toplamda 38 metnin 1'er etkinliğinin yaratıcı yazmaya uygun etkinlik olduğu saptanmıştır. Yani her temada mutlaka en az bir yaratıcı yazma etkinliği bulunduğu tespit edilmiştir. Buna rağmen yaratıcı yazma etkinliklerinin toplamda genel etkinliğe oranının % 11-12'lerde olması yaratıcı yazma etkinliklerinin yetersizliğini göstermektedir.

Sarıkaya (2021) ortaokul 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yaratıcı yazmaya uygunluğu açısından değerlendirdiği çalışmasında 8 temadaki 24 okuma metninde toplam 192 etkinlik bulunduğunu ve bunlardan 54'ünün yazma etkinliği olduğunu saptamıştır. Bu da yaklaşık % 28'e karşılık gelmektedir. Çarkıt (2019) da yaratıcı yazma etkinliklerinin 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki durumunu araştırdığı çalışmasında 48 yazma etkinliğinin bulunduğunu, her temada yaratıcı yazma çalışmalarının olduğunu ve temalara göre yaratıcı yazma etkinliklerinin düzensiz bir dağılım gösterdiğini saptamıştır. Bu verilerde 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitabında 5. ve 8.sınıf Türkçe ders kitaplarına göre yaratıcı yazma etkinliklerine daha az yer verildiği görülmektedir.

Alan yazında Türkçe dersi öğretim programlarında yer alan yazma kazanımları ile yaratıcı yazma arasındaki uyumu inceleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Bulut ve Çiftçi (2014) 2006 yılında hazırlanan Türkçe Dersi (6, 7, 8. sınıflar) Öğretim Programı'ndaki yazma kazanımları ve yaratıcı yazma arasındaki uygunluğu inceledikleri çalışmada 42 yazma kazanımından 10'unun yaratıcı yazmaya uygun olduğunu saptamışlardır. Sarıkaya (2019), 2015 ve 2018 yıllarında hazırlanan 5., 6., 7. ve 8. sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programlarındaki yazma kazanımları ile yaratıcı yazma arasındaki ilişkiyi ele aldığı çalışmasında 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan 48 yazma kazanımından 19'unun yaratıcı yazmaya uygun olduğunu, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda toplamda 55 olan yazma kazanımlarından 23'ünün yaratıcı yazmaya uygun olduğunu tespit etmiştir. Uyğun (2019) da, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yazma kazanımlarının az bir kısmının, yaratıcı yazma becerisini geliştirmeye uygun olduğunu saptamıştır. Bu sonuçlar, hem Türkçe dersi öğretim programlarında hem de Türkçe ders kitaplarında yaratıcı yazmaya uygun kazanım ve etkinliklerin artırılması gerektiğini göstermektedir.

Ataman (2006), Susar Kırmızı (2009) ve Beydemir (2010) yaptıkları araştırmalarda öğrencilere yaptırılan yazma çalışmalarının onların yazma isteklerinin artmasına ve yazmaya karşı tutumlarında olumlu etkilere ulaşmasına katkıda bulunduğunu saptamışlardır.

Elde edilen sonuçlar dikkate alınarak şu önerilerde bulunulmuştur: 6. ve 7. Sınıf Türkçe ders kitaplarında yaratıcı yazma etkinliklerine daha fazla yer verilmelidir. Öğretmenler, hizmet içi eğitim çalışmalarında yaratıcı yazmanın önemi hakkında daha fazla bilgilendirilmelidir.

Kaynakça

- Ak, E. (2011). *Yaratıcı Yazma Etkinliklerinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersindeki Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Aşlıhoğlu, B. ve Özkan, E. (2013). Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Kaygılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Diyarbakır Örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 83-111.
- Ataman, M. (2006). Yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma. *Yaratıcı Drama Dergisi*. 1 (1), 75-88.
- Atasoy, A. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin akıcı yazma becerilerinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Aydın, E. (2019). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde dijital hikâye anlatımının yaratıcı yazma becerisine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Beydemir, A. (2010). *İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara, yaratıcı yazma ve yazma erişimine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Bulut, K. ve Çiftçi, Ö. (2014). 2006 Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda Yer Alan Yazma Kazanımlarının Yaratıcı Yazmaya Uygunluğu. *International Journal of Language Academy*, Volume 2/4. p. 375/384.
- Burns, P. C., & Lowe, A. L. (1966). *The Language Arts in Childhood Education*. Chicago: Rand McNally and Co.
- Cropley, A. J. (2001). *Creativity in education and learning: A guide for teachers and educators*, London: British Library Cataloguing in Publication Data.
- Çarkıç, C. (2019). *5 Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinliklerinin Yaratıcı Yazma Bağlamında Değerlendirilmesi*. Presented at the III. Uluslararası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu, Nevşehir.
- Göçer, A. (2016). *Yazma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kolıkpınar N. (2021). *Yaratıcı Yazma Teknikleri İle Öyküleyici Metin Oluşturmanın Yazma Becerisi, Ders Yönelik Tutum ve Başarı Üzerindeki Etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- MEB. (2021). *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe (6) Ders Kitabı*. Ankara.
- MEB. (2021). *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe (7) Ders Kitabı*. Ankara.
- MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2006). İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: MEB.
- MEB (2018). Türkçe Dersi Öğretim Programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara: MEB.
- Özmen, H. ve Karamustafaoğlu, O. (2019). *Eğitimde araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Öztürk, E. (2007). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.

- Özsoy, Y. (2015). *Özel yetenekli (üstün zekâlı ve yetenekli) ortaokul öğrencilerinde yazma kaygısı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Sarıkaya, B. (2020). Yazma kazanımlarının yaratıcı yazmaya uygunluğu (2015 ve 2018 Türkçe dersi öğretim programları örnekleri). *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), 42-55.
- Sarıkaya, B. (2021). 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yaratıcı yazmaya uygunluğu bakımından değerlendirilmesi. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 79-94.
- Susar Kırmızı, F. (2009), Türkçe dersinde yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 2 (5), 159-177.
- Susar Kırmızı, F. (2011). Yaratıcı yazma ürünlerinin bazı ölçütler açısından değerlendirilmesine ilişkin nitel bir çalışma. *Dil Dergisi*, 151, 22-35.
- Şimşek, T. (2022). Türkçe dersi yazma becerisinin öğretim programları çerçevesinde karşılaştırmalı değerlendirmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (29), 19-36. DOI: 10.29000/rumelide.1163998.
- Taşkın, Y. (2018). *Proje tabanlı öğrenme yaklaşımının yazma becerisine ve yazma kaygısına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dumlupınar Üniversitesi.
- Temizkan, M. (2014). *Yaratıcı yazma süreci*. Pegem Akademi.
- Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 461-472.
- Uygun, A. (2019). *2018 Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Yazma Kazanımlarının ve Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin Yaratıcı Yazma Becerisine Uygunluğunun İncelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Walker, B.; Shippen, M.E; Alberto, P; Houchins, D.E.; Cihak, D.F. (2005) Using the Expressive Writing Program to Improve the Writing Skills of High School Student with Learning Disabilities. *Learning Disabilities Research & Practice*, 20 (3), 175- 183.
- Yaman, S. ve Yalçın, N. (2005). Fen Bilgisi Öğretiminde Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Yaratıcı Düşünme Becerisine Etkisi. *İlköğretim Online, IOO Dergisi. C. 4, S. 1, s. 42-52*.
- Yaman, H. (2014). Ortaokul Öğrencilerinin Genel Kaygı Düzeyleri, Yazma Kaygıları ve Türkçe Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1111-1122.
- Yazar, İ. (2022). Yaratıcılık ve yaratıcı yazma. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 11(3), 178-189.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.